

Rövidtávú munkaerőpiaci prognózis a 2024-es évre (tavasz)

Vezetői összefoglaló

Az adatfelvétel

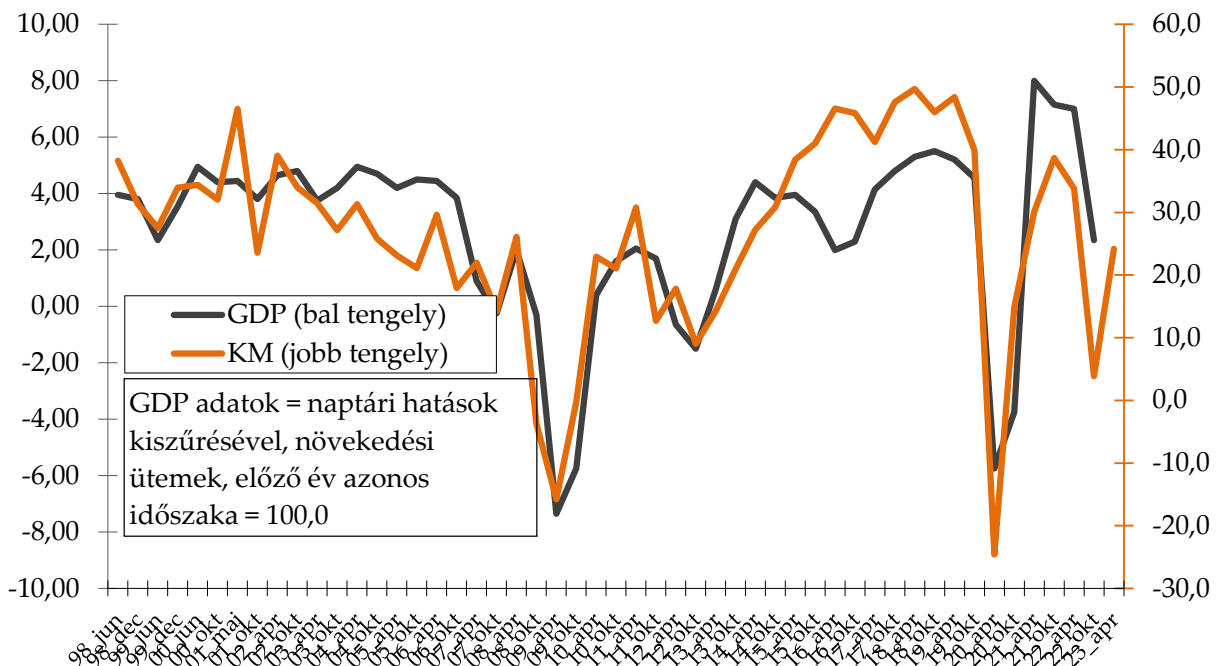
- **2023. április–május során** került sor a Gazdaságfejlesztési Minisztérium és az MKIK Gazdaság és Vállalkozáskutató Intézet (MKIK GVI) „Rövidtávú munkaerőpiaci prognózis” kutatásának **2023. évi első adatfelvételére**, amelynek során a megyei kormányhivatalok és a területi kamarák munkatársai **5 685, legalább két főt foglalkoztató cég vezetőjét kérdezték meg a munkaerő iránti jelenlegi és várható keresletükről.**
- **Az eredmények reprezentatívnak tekinthetők a versenyszférában teljes munkaidőben alkalmazásban állók földrajzi elhelyezkedés, gazdasági ág és vállalati létszámkategória szerinti együttes megoszlása szerint, illetve bizonyos, vállalatokra vonatkozó megállapítások esetén a regisztrált vállalkozások régió, létszámkategória és ágazat szerinti megoszlására vonatkozóan.** Az alábbiakban e kutatás eredményeit ismertetjük úgy, hogy azokat összevetjük más adatforrások, becslések idevágó adataival.

Üzleti helyzet

- A magyar gazdaság 2014 és 2019 között növekedett, a gazdasági növekedés lassulása **már a koronavírus-járványt megelőző negyedévben elkezdődött. A recesszió 2020 második negyedévében következett be (-13,2 százalék),** majd enyhült a csökkenés, így a hazai GDP 2020 egészében 4,5 százalékkal csökkent. A pozitív irányú trend 2021-ben folytatódott, az egész évet tekintve 7,2 százalékkal bővült a magyar gazdaság.
- **2022 második negyedétől újra lassult, majd 2023 első negyedévében – két év után először – csökkent a magyar gazdaság, az előző év azonos időszakához képest 1,1 százalékkal.**
- Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (GVI) legfrissebb, **2023. áprilisi vállalati konjunktúravizsgálata** 2 06 vállalkozás vezetőjének válaszain alapul, az adatfelvétel április 1. és 31. között zajlott. **Az eredmények szerint a Konjunktúramutató értéke 2023 áprilisában +24 ponton áll. A mutató a 2022 második félévében bekövetkezett erőteljes csökkenést követően jelentős növekedést mutat, a 2022. október és 2023. április közötti 20 pontos emelkedés azonban egyelőre nem ellensúlyozta teljes mértékben a 2022 első és második féléve között bekövetkezett 30 pontos visszaesés hatását.**
- Összességében a jövőbeni üzleti helyzetre, illetve a megrendelések és a beruházások várható szintjére vonatkozó prognózisok is számottevően optimistábbá váltak az elmúlt fél év során. A bizonytalansági mutató értéke

csökkent 2022 októberéhez képest, jelenleg 54 ponton áll. Ez arra utal, hogy a magyar vállalkozások helyzetértékelése továbbra is erősen polarizált, azaz jelentős, ugyanakkor csökkenő mértékű különbségek tapasztalhatóak vállalati kategóriák szerint.

VI. ábra: A GDP és a GVI Konjunktúramutató alakulása, 1998–2023

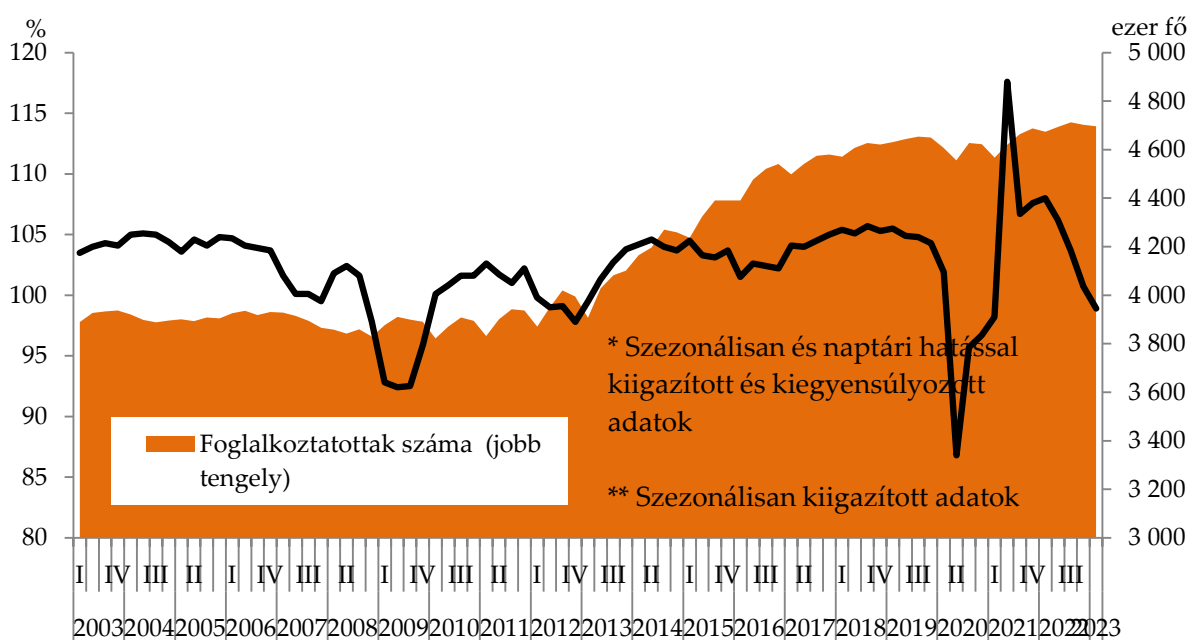
Forrás: GVI, KSH

- **A 2023. tavaszi prognózis adathfelvétel alapján a magyar vállalatok üzleti helyzete a koronavírus-járvánnyal összefüggő gazdasági válságot követő átmeneti javulás, majd az energiaválsággal összefüggő jelentős visszaesés után – a várakozások tekintetében – ismét javuló tendenciát mutat.** Az általános üzleti helyzetet kifejező egyenlegmutató értéke 34 pont – azaz 34 százalékpontos többségben vannak azok a vállalatok, amelyek inkább kedvezően ítélik meg üzleti helyzetüket, azokkal szemben, amelyek kedvezőtlenül –, ami 1 pontos emelkedés a 2022 őszén tapasztalt értékhez viszonyítva.
- **A 2023 második félévére vonatkozó üzleti várakozások tavaly őszhöz képest jelentős mértékben javultak.** 2023 tavaszán 33 pont a jövőbeli üzleti helyzetet kifejező egyenlegmutató értéke – azaz 33 százalékpontos többségben vannak azok a vállalatok, amelyek bíznak üzleti helyzetük javulásában 2023 második félévében, azokhoz képest, amelyek az üzleti helyzet romlását várják.

Létszámváltozások a versenyszférában

- A GDP növekedése mellett a foglalkoztatottak száma is folyamatos növekedést mutatott a 2008-as világválságot követően. A **foglalkoztatottak száma 2019 harmadik negyedében érte el a csúcspontját (4 654 ezer fő)**, a **koronavírus-járvány kitörése következtében azonban 2020 második negyedére 4 556 ezer főre csökkent a foglalkoztatottság** – ez, akár csak a GDP, csupán egy évvel később érte el a válság előtti szintet.
- 2021 első negyedéve óta újra nőtt a foglalkoztatottság, 4 619 ezer főről 2022 harmadik negyedére 4 712 ezer főre emelkedett, ezt követően azonban **2023 első negyedére 4 696 ezer főre csökkent.**

V2. ábra: A bruttó hazai termék (GDP) volumenindexe* (előző év azonos időszaka: 100%) és a foglalkoztatottak száma** (ezer fő), 2003–2023. I. negyedév

- A **versenyszférában** alkalmazásban állók létszámának növekedése már 2019-ben enyhült. 2020 első negyedében pedig már 1,2 százalékkal, második negyedében 14,8 százalékkal maradt el a versenyszférában alkalmazásban állók létszáma az előző év azonos időszakához képest. 2021-ben javult a helyzet, 2022 első felében pedig 4 százalékot meghaladó többletet lehetett regisztrálni az egy évvel korábbi időszakhoz képest. A harmadik és a negyedik negyedévben mérséklődött a versenyszférában foglalkoztatottak számának növekedési üteme.

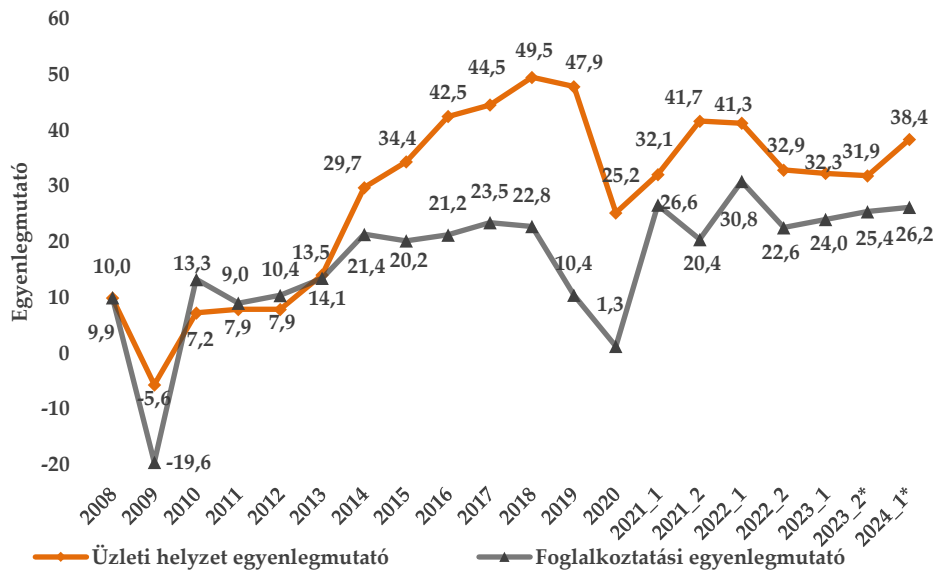
V3. ábra: Az alkalmazásban állók létszámának változása, 2008–2022, százalék
(az előző év azonos időszaka: 100,0)

Forrás: KSH

- A Prognózis adatfelvétel alapján **2023 első félévében 24 százalékponttal több vállalat bővítette létszámát, mint amennyi csökkentette.** Ez az érték egy éve még 31 százalékpont volt, vagyis a létszámbővítő vállalatok aránya csökkent (2022 tavaszán még rekordmagas szintet mértünk). Az adatok a gazdasági kilátások rosszabbra fordulását jelzik, igaz, még mindig viszonylag kedvező körülményekről árulkodnak és a 2022. őszi, energiaválság időszakában készült adatfelvételhez képest kis mértékben pozitívabb képet mutatnak.
- A következő év első felévére vonatkozó vállalati egyenlegmutató 26 pontos (2022 második felében ez az érték a 2023-as második félévi várakozásokat tekintve 25 százalékpont volt) értéket vesz fel: **26 százalékpontos többségben vannak a létszámbővítést tervező vállalatok a létszámleépítőkkel szemben** (lásd a V6. ábrát). Jövőre tehát több vállalatnál várható létszámfelvétel, mint idén.
- A foglalkoztatási egyenlegmutatók szerint a nem diplomás szellemi munkakörökön kívül minden más foglalkoztatási csoport folyamatosan bővülő létszámkereslettel jellemezhető.

V4. ábra: Az üzleti helyzetet és foglalkoztatást leíró vállalati egyenlegmutatók alakulása

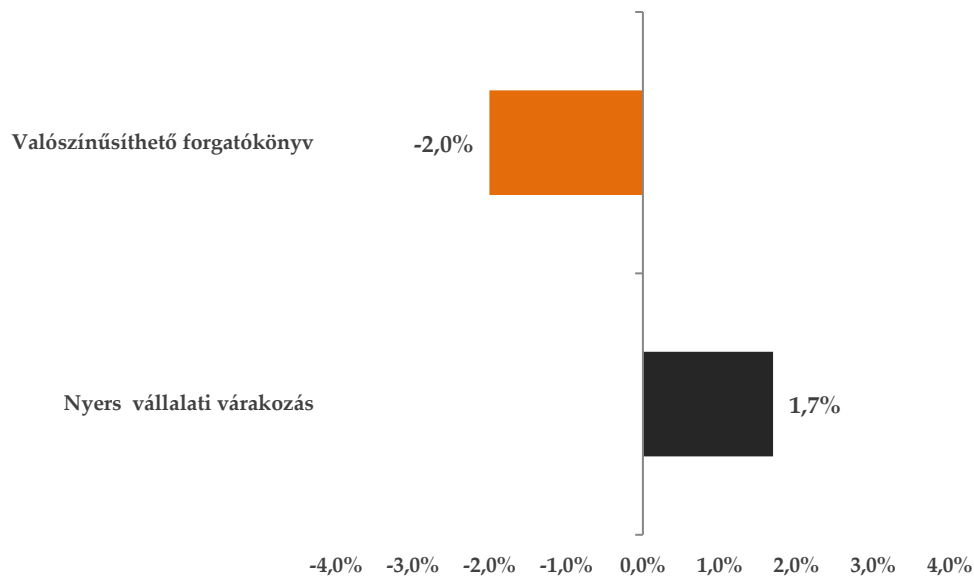
Egyenlegmutató: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

*a 2023. második és a 2024. első félévi értékek a vállalati várakozásokon alapulnak

Forrás: GFM, GVI 2008–2023

- A Prognózis adatfelvétel nyers adatai szerint – az általában túlzott optimizmust kifejező vállalatok válaszai alapján – **1,7 százalékos növekedés várható a foglalkoztatásban**, míg a GVI korrekciójával végzett becslés arra utal, hogy a cégek **2,0 százalékkal fogják csökkenteni a foglalkoztatottak számát**.
- A jellemzően túlzóan optimista nyers vállalati várakozásokat korigáló, és a tényadatokat általában sokkal jobban közelítő, mutatót figyelembe véve **stagnáló tendencia valószínűsíthető**. A recesszióval kapcsolatos bizonytalanságok, és a velük párhuzamosan jelentkező toborzási nehézségek mellett a munkaerőpiac helyzete egyelőre stabilnak mutatkozik.
- A korigált becslés leginkább az építőipar területén jelez bizonytalanságokat – ezen ágazatban a korrekció szerint a foglalkoztatás **jelentősebb csökkenése várható**, miközben a nyers vállalati előrejelzések szerint minden szektorban létszámnövekedés lesz a következő évben.
- A korigált előrejelzésünk szerint a döntően exportra dolgozó vállalati körben nem várható érdemi létszámváltozás, míg a **belföldi értékesítésre koncentráló cégeknél létszámcsökkenés várható**.

V5. ábra: A foglalkoztatás várható változása 2024-ben (tavasz)

Forrás: GFM, GVI (n=1891)

Bázis: 9 főnél nagyobb vállalatok

- A koronavírus-járvány hatására a toborzási nehézségeket tapasztaló vállalkozások aránya csökkent, majd 2022 első felévére újra elérte a járvány előtti szintet (35 százalék). **2022 második felében – az energiaválság kialakulásával párhuzamosan – enyhén csökkent (32 százalék), 2023 első felévére pedig további 7 százalékponttal mérséklődött a toborzási nehézségeket érzékelő cégek aránya (25 százalék).**